

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 1(81) styczeń 2019, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Zwrot podatku akcyzowego
w 2019 r.

Wszystkim zainteresowanym rolnikom przedstawiamy nowe procedury i warunki ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Więcej na str. 6-7

Złote oraz Diamentowe
Gody par małżeńskich

16 grudnia 2018 r. odbyły się uroczystości dla par, które w minionym roku obchodziły Jubileusz pięćdziesięciolecia i sześćdziesięciolecia zawarcia związku małżeńskiego.

Więcej na str. 8

Laur Babiogórski

"Laury Babiogórskie" to nagrody przyznawane od 2000 roku. Wyróżnienia te przyznaje Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich za znaczące osiągnięcia w dziedzinie dokumentowania przeszłości historycznej oraz rozwoju i promocji obszaru Babiej Góry.

Miło nam poinformować, że w gronie posiadaczy tego honorowego trofeum znalazła się pani Jadwiga Czarny.

Więcej na str. 12

Stypendia dla najlepszych

Podczas uroczystej II sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina w dniu 20 grudnia 2018 r. najzdolniejszym uczniom i studentom z naszego terenu zostały wręczone stypendia uznaniowe.

Więcej na str. 5

Promujemy sporty zimowe

Podobnie jak w ubiegłym roku nasza gmina, w ramach programu „Nauka jazdy na nartach dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Bystra-Sidzina”, przystąpiła do realizacji projektu nauki jazdy na nartach i snowbordzie. Pod czujnym okiem instruktorów swoje umiejętności doskonaliło 60 dzieci z naszych szkół.

Więcej na str. 10

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 11 grudnia 2018 r. do 21 stycznia 2019 r.

W wymienionym okresie Wójt wydał zarządzenia dotyczące zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2018 i 2019 rok oraz w sprawie zmian w planie finansowym budżetu Gminy Bystra – Sidzina na 2018 i 2019 rok.

Ponadto wydał zarządzenie w sprawie przeprowadzenia wyborów Sołtysów i Rad Sołeckich na terenie Sołectwa Bystra Podhalańska i Sołectwa Sidzina, ustalenia miejsca głosowania i ogłoszenia kalendarza wyborczego. Dokonał umorzenia zaległości z tytułu opłat za zużycie wody z Wodociągu „Centrum” w Bystrej Podhalańskiej. Powierzył pełnienie obowiązków Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra – Sidzina w Sidzinie i udzielił pełnomocnictwa Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra – Sidzina w Sidzinie. Powierzył także pełnienie obowiązków Dyrektora Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej oraz udzielił stosownego pełnomocnictwa Dyrektorowi Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej. Powołał komisję do przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej składników majątkowych Gminy Bystra – Sidzina wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Odrębnym zarządzeniem powołał Pełnomocnika ds. wyborów sołeckich w gminie Bystra – Sidzina zarządzonych na dzień 10 lutego 2019 r. Wydał zarządzenie w sprawie ustalenia wzorów zgłaszania kandydatów na sołtysa, kandydatów do rad sołeckich, oświadczeń o wyrażeniu zgody na kandydowanie, wykazu osób popierających zgłoszenie kandydatów, zgłoszenia kandydatów na członka obwodowej komisji wyborczej. Podpisał także stosowną umowę o asystę techniczną, działanie oprogramowania „Technika”, umowę na świadczenie usług „Hosting miero” e- direct, umowę z serwisem na udzielenie rocznego serwisu na system Informacji Przestrzennej – GISON oraz na świadczenie usług aktualizacji bezpieczeństwa – e-direct i funkcjonowanie oprogramowania –REKORD, świadczenie serwisu oprogramowania i baz danych za pomocą systemu zdalnej pracy – REKORD oraz dla prawidłowego działania programów komputerowych – Korelacja Systemy Informatyczne. Zawarł porozumienie z Gminą Jordanów na dowożenie ucznia niepełnosprawnego do Ośrodka Rehabilitacyjnego w Juszczyźnie. Zawarł umowę na dostawę artykułów biurowych.

Ponadto w minionym okresie zawarto umowy na:

- prowadzenie zajęć z zakresu przeciwdziałania narkomanii, rozwiązywania problemów alkoholowych,

- utrzymanie czystości i higieny w obiekcie toalety wolnostojącej w Sidzinie,

- transport odpadów pochodzenia zwierzęcego, ochrona przed bezdomnymi zwierzętami,

- obsługę cmentarza komunalnego w Bystrej Podhalańskiej,

- utrzymanie warunków gwarancji na zakupione systemu informatyczne -Biuro Usług Informatycznych T-SOFT,

- świadczenie usług odśnieżania drogi dojazdowej do Kaplicy oraz parkingu w Sidzinie Wielka Polana,

- świadczenie usług odśnieżania drogi dojazdowej do osiedla Stasinka położonej w Sidzinie,

- prowadzenie zajęć w Punktach Informacyjno-Konsultacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii, rozwiązywania problemów alkoholowych,

- świadczenie stałej pomocy prawnej dla urzędu gminy,

- udostępnienie ciągnika na pracę porządkowe, transport materiałów i odśnieżanie,

- rozprawienie zawiadomień o zmianie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

- korzystanie uczniów Szkół Podstawowych z terenu Gminy z urządzeń na stoku w ramach projektu „Nauka jazdy na nartach dla uczniów Szkół Podstawowych”,

- przewóz dzieci na stok narciarski w Spytkowicach w ramach projektu,

- sprzątanie pomieszczeń biurowych Urzędu Gminy pod nieobecność sprzątaczk,

- przeprowadzenie dla grupy uczniów z Gminy Bystra – Sidzina zajęć nauki jazdy na nartach,

- opiekę nad dziećmi podczas przejazdu na stok narciarski w Spytkowicach,

- współorganizację imprezy Powiatowej - Przegląd Grup Kołędniczych „Babiogórskie Podłazy”,

- udzielenie dotacji na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków,

- udzielenie pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla Ośrodka Przeciwdziałaniu Problemom Alkoholowym,

Wójt zawarł również porozumienie z Ochotniczą Strażą Pożarną w Sidzinie na ogrzewanie wody oraz pomieszczeń garaży w remizie. (A.J.)

Relacja z II sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina

II sesja Rady Gminy odbyła się 20 grudnia 2018 r. w sali obrad Urzędu Gminy. Pierwsza część sesji miała charakter bardzo uroczysty, bowiem wręczane były stypendia Wójta dla najzdolniejszych uczniów i studentów z terenu gminy. Miłym akcentem były również wykonane przez uczniów Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej kolędy i pastoralki.

Na ostatniej sesji w 2018 roku Rada Gminy przyjęła budżet Gminy na 2019 rok. Dochody budżetu na 2019 rok zostały zaplanowane w wysokości 34.184.334,17 zł, a wydatki na kwotę 33.342.757,54 zł. Przyjęto również Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Bystra-Sidzina.

Rada przyjęła uchwały w sprawach:

1) przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest uchwalany na dany rok kalendarzowy i obejmuje m.in. opis działań profilaktycznych i harmonogram wydatków na podejmowane działania. W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 ujęte zostały zadania nałożone przez ustawę na samorząd gminny. Program uwzględnia także założenia i priorytety określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 oraz w ustawie o Zdrowiu Publicznym.

2) przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bystra-Sidzina na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska wprowadza na poszczególne szczeble administracji samorządowej wymóg sporządzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Program ochrony środowiska ma na celu efektywne zarządzanie ochroną środowiska zgodnie z polityką ekologiczną państwa. Ma on określać przede

wszystkim cele i priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, a także środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

3) uchwalenia założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Bystra-Sidzina na lata 2018-2032.

Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Bystra-Sidzina na lata 2018-2032 wynika z ustawy Prawo Energetyczne. Zgodnie z zapisami wymienionej ustawy, przedmiotowy dokument aktualizuje się co najmniej raz na 3 lata, sporządza się go dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat. Zakres opracowania obejmuje m.in. ocenę stanu aktualnego i przewidzianych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych z odnawialnych źródeł energii, a także zakres współpracy z innymi gminami w tym obszarze.

4) ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi na nieruchomościach, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku.

Zmianie uległy ryczałtowe stawki za odbiór odpadów komunalnych od domków letniskowych i nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Przy selektywnym odbiorze odpadów stawka wynosi 90 zł, natomiast jeżeli odpady nie są zbierane i oddawane w sposób selektywny stawka wzrasta do 270 zł.

5) wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia opłaty za pojemniki.

Po przeprowadzeniu analizy kosztów funkcjonowania systemu odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy Rada ustaliła stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wysokość nowych stawek to 7,50 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, gdy odpady są odbierane w sposób selektywny i 22,50 zł miesięcznie, gdy odpady nie są oddawane w sposób selektywny. Zmianie uległy również stawki opłaty za pojemniki o określonej pojemności dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

6) ustanowienia wieloletniego osłonowego programu w zakresie dożywiania w ramach rządowego programu

„Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W związku z ustanowieniem wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 zaszła konieczność przyjęcia w drodze uchwały programu osłonowego w zakresie dożywiania, by móc go realizować. Przyjęcie programu osłonowego umożliwi realizację zapisów rządowego programu w zakresie przyznania pomocy uczniom z tzw. listy dyrektora, bez wydania decyzji administracyjnej przez GOPS.

7) podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W celu realizacji wytycznych przyjętego wieloletniego osłonowego programu w zakresie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 konieczne stało się podwyższenie do wysokości 150% kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach przyjętego programu.

8) określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Rada Gminy określa w drodze uchwały zasady zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych gminy. W związku z powyższym podjęto uchwałę określającą zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

9) powołania delegatów Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich w Suchej Beskidzkiej.

Gmina Bystra-Sidzina jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich na podstawie Uchwały Nr X/55/95 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 28.07.1995 r.

Zgodnie z art. 19 Statutu Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich z siedzibą w Suchej Beskidzkiej w skład Rady Starszych Stowarzyszenia wchodzi delegaci; po dwóch z każdej gminy – członka stowarzyszenia. Wyboru delegatów do Rady dokonuje Rada Gminy.

10) zmiany uchwały Nr XXXVII/294/18 Rady Gminy Bystra - Sidzina z dnia 29 czerwca 2018 roku o udzieleniu pomocy rzeczowej Powiatowi Suskiemu.

Podjęta uchwała dotyczy pomocy rzeczowej dla Powiatu Suskiego polegającej na wykonaniu dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla inwestycji pn.: „Budowa

chodnika w ciągu drogi powiatowej nr K 1709 Sidzina - Sidzina Górna w km 1+850 do 1+300”. Z uwagi na brak ostatecznej regulacji stanu prawnego nieruchomości, na których planuje się budowę przedmiotowego chodnika, nastąpiła konieczność przedłużenia terminu opracowania dokumentacji kosztorysowo- projektowej na rok 2019.

11) Zwolnień z podatku od nieruchomości.

Podjęta uchwała zwalnia z podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części zajęte na potrzeby działalności kulturalnej, działalności w zakresie sportu i kultury fizycznej oraz pomocy społecznej. Ulga wprowadzona uchwałą Rady Gminy nie obejmuje gruntów, budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

12) zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2018 rok

Podjęte zmiany dotyczyły uzupełnienia subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie pisma Ministra Finansów, zwiększenia przychodów ze spłat pożyczek w związku ze wcześniejszą spłatą przez Skansen w Sidzinie.

13) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina na lata 2018-2022.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina aktualizacji uległy planowane dochody i wydatki, wskaźniki spłaty zobowiązań w zakresie lat 2018-2022 oraz informacje o wybranych rodzajach wydatków budżetowych. W Wykazie Przedsięwzięć wprowadzono przedsięwzięcia dotyczące wykonania map z projektem podziału nieruchomości oraz projektem rozgraniczenia gruntów pokrytych wodami od gruntów przyległych potoku Bystrzanka w Bystrej Podhalańskiej, a także wykonania zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Bystra Podhalańska i Sidzina i wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy chodnika w ciągu drogi powiatowej nr K1709 Sidzina – Sidzina Górna w km 1+850 do 3+100.

14) powołania doraźnej Komisji Rady Gminy ds. Wyborów Sołtysów i Rad Sołeckich w sołectwach położonych w obrębie Gminy Bystra-Sidzina w wyborach przypadających w 2019 roku.

Zgodnie z zapisem w statutach sołectw Rada Gminy powołuje spośród radnych doraźną Komisję Rady Gminy ds. Wyborów Sołtysów i członków Rad Sołeckich w 5-osobowym składzie, (wskazując przewodniczącego i jego zastępcę), której zadaniem jest sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów wyborczych podczas wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej.

Na zakończenie sesji odbyło się tradycyjne spotkanie oplatkowe. (A.N.) Fot. A. Nieużytek

STYPENDIA WÓJTA GMINY BYSTRA – SIDZINA

20 grudnia 2018 r. w Urzędzie Gminy Bystra – Sidzina na uroczystej II Sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina Wójt Gminy Bystra - Sidzina wraz z Przewodniczącą Rady Gminy Dorotą Kowalik wręczyli najzdolniejszym uczniom z terenu naszej Gminy stypendia.

Stypendia Wójta Gminy są uznaniowe i mają na celu wspieranie uzdolnionych uczniów i studentów z terenu naszej Gminy, którzy osiągając sukcesy promują Gminę Bystra – Sidzina także poza jej granicami. Stypendia mają zachęcić młodzież do inwestowania w siebie, jednocześnie mają być swego rodzaju wyróżnieniem dla najlepszych.

By otrzymać stypendium, nie wystarczy wysoka średnia i bardzo dobre zachowanie. W swoim dorobku trzeba mieć także wysokie lokaty w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub tematycznych bądź zawodach sportowych na szczeblu przynajmniej powiatowym. Studenci natomiast, oprócz wyników z egzaminów, muszą wykazać się innymi osiągnięciami, publikacjami naukowymi, dodatkowym fakultetem bądź aktywnością społeczną.

Na uroczystość zostali zaproszeni stypendyści, ich rodzice oraz dyrektorzy placówek oświatowych. Stypendyści otrzymali pamiątkowe dyplomy, gratulacje oraz życzenia.

Stypendystami Wójta Gminy Bystra-Sidzina w roku szkolnym/akademickim 2018/2019 w ramach Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z terenu Gminy Bystra-Sidzina zostali uczniowie: Blaszyńska Ilona, Chorąży Mateusz, Doll Gabriel, Kaczmarczyk Mateusz, Kostaka Dawid, Kostka Wiktor, Łazarz Milena, Maj Kararzyna, Maj Natalia, Murzynowski Karol, Omernik Katarzyna, Suwaj Miłosz, Staszczak Natalia, Tempka Bartłomiej oraz studenci: Migas Karol, Obyrtał Jolanta, Sutor Katarzyna, Syc Ewelina, Trzop Anna. (B.C.) Fot. A. Nieużytek

Wybory Sołtysów i członków Rad Sołeckich w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie

W dniu 10 lutego 2019 r. w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie wybierać będziemy Sołtysów i członków Rad Sołeckich. Głosować będzie można w godz. 8.00-18.00 w 4 obwodach głosowania, tych samych, w których są przeprowadzane wybory powszechne. Siedziby komisji wyborczych będą znajdować się w remizach OSP w Bystrej Podhalańskiej i Sidzinie. Zgodnie z kalendarzem wyborczym do 30 stycznia 2019 r. można było zgłaszać kandydatów na sołtysów oraz kandydatów do rad sołeckich.

Wszystkie informacje dotyczące wyborów sołtysa są publikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy BIP (www.bip.malopolska.pl/ugbystrasidzina), w zakładce „wybory”.

Przypominamy wszystkim mieszkańcom Gminy Bystra – Sidzina posiadającym prawo wybierania w wyborach sołtysów oraz rad sołeckich w sołectwach, aby w dniu wyborów, udając się do lokali wyborczych, zabrali ze sobą dokument potwierdzający swoją tożsamość. Tym dokumentem może być: dowód osobisty lub inny dokument z fotografią (np. prawo jazdy, paszport). Po stwierdzeniu tożsamości wyborca otrzyma karty do

głosowania. Bez okazania dokumentu obwodowa komisja wyborcza nie wyda wyborcy kart do głosowania. Spis wyborców aktualizuje się do piątego dnia przed ustaloną datą głosowania.

W dniu głosowania wyborca otrzyma dwie karty do głosowania: jedną do dokonania wyboru sołtysa i drugą z kandydatami do rady sołeckiej.

W wyborach Sołtysa głos będzie ważny wtedy, gdy wyborca postawi znak „X” w kratce obok nazwiska jednego wybranego kandydata. W przypadku jednego kandydata na karcie do głosowania wyborca głosuje umieszczając znak „X” w kratce oznaczonej słowem „TAK” lub zamieszczając znak „X” w kratce oznaczonej słowem „NIE” z lewej strony obok nazwiska kandydata. Sołtysem zostaje kandydat, który uzyskał największą liczbę ważnie oddanych głosów. W przypadku równej liczby głosów dwóch lub większej liczby kandydatów Wójt zarządza ponowne wybory. W wyborach biorą wówczas udział kandydaci, którzy uzyskali równą ilość głosów. W przypadku, gdy zostanie zarejestrowany tylko jeden kandydat na Sołtysa, kandydata uważa się za wybranego, jeżeli w głosowaniu uzyskał więcej ważnych głosów na TAK niż głosów na NIE.

W wyborach do Rady Sołeckiej głos będzie ważny wtedy, gdy wyborca postawi znak „X” w co najwyżej 7 kratkach obok nazwisk wybranych kandydatów. Członkami Rady Sołeckiej zostają kandydaci, którzy otrzymali kolejno największą liczbę głosów. W przypadku

gdy kandydaci uzyskają równą liczbę głosów, a ich wejście przewyższałoby określony w statucie skład Rady Sołeckiej, Wójt zarządza ponowne wybory. W wyborach biorą udział kandydaci, którzy uzyskali równą ilość głosów.(A.N.)

W 2019 ROKU WYMIAR PODATKU Z TERENU WSI SIDZINA W POZNIERSZYM TERMINIE!!!

Informujemy mieszkańców Sidziny, że w bieżącym roku decyzje ustalające wymiar podatków lokalnych osobom fizycznym zostaną doręczone dopiero w II kwartale 2019 roku, a nie jak zawsze w lutym i w marcu. Sytuacja ta jest spowodowana przeprowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej Modernizacją Ewidencji Gruntów i Budynków dla obszaru wsi Sidzina, której wyniki wpłynęły do tutejszego Urzędu Gminy w grudniu 2018 roku.

Przeniesienie danych geodezyjnych do systemu podatkowego wymaga dokładnego opracowania, w związku z czym nastąpi opóźnienie w przygotowaniu wymiaru podatków dla Sołectwa Sidzina do czasu poprawnego ich wprowadzenia do bazy podatkowej. Niejednokrotnie zmiany w ewidencji gruntów, mające wpływ na wymiar podatków, będą wymagały w niektórych przypadkach wypełnienia przez podatnika na nowo informacji podatkowej, dlatego Wójt Gminy Bystra-

Sidzina zwraca się z prośbą, aby w przypadku otrzymania pisemnego wezwania do osobistego stawienia się w Urzędzie celem wypełnienia nowej informacji podatkowej możliwie jak najszybciej zgłaszać się do Referatu Finansowego mieszczącego się w Urzędzie Gminy Bystra - Sidzina. Wypełniając informację podatkową podatnik będzie zobowiązany do wykazania wszystkich przedmiotów opodatkowania, także tych, których podstawa opodatkowania nie uległa zmianie. Pracownik ds. wymiaru podatków jak zawsze służy pomocą przy wypełnianiu druków.

W związku z powyższym termin płatności I raty podatków również ulegnie przesunięciu i będzie przypadał 14 dni od doręczenia decyzji ustalającej wymiar podatku, a nie jak zawsze do 15 marca.

Za wszelkie niedogodności przepraszamy i prosimy o wyrozumiałość oraz współpracę.(D.J.)

NOWE PROCEDURY I WARUNKI UBIEGANIA SIĘ O ZWROT PODATKU AKCYZOWEGO W 2019 ROKU

1. W 2019 r. producent rolny może składać do Wójta Gminy wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej do wysokości limitu zwrotu

określonego na 2019 r., w dwóch terminach, tj.

a) od 1 lutego 2019 r. do 28 lutego 2019 r. producent składa wniosek o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 31 stycznia 2019 r.,

b) od 1 sierpnia 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r. producent składa wniosek o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT potwierdzającymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 lutego 2019 r. do 31 lipca 2019 r.

2. Za producenta rolnego uznaje się osobę fizyczną,

osobą prawną lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, będącą posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

3. Za gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione lub zakrzewione na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

4. W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot współposiadania, zwrot podatku akcyzowego przysługuje temu współposiadaczowi, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę (zгода będzie wyrażana we wniosku i nie dotyczy współmałżonków).

5. W przypadku, gdy producent rolny podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, we wniosku o zwrot podatku akcyzowego podaje się numer z tego rejestru. Nowy wzór wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego

do produkcji rolnej został ogłoszony w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. poz. 2466). Na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl) jest dostępny edytowalny formularz wniosku.

6. Faktura powinna spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2018 r. poz. 2174 z późn. zm.). Kwotę zwrotu podatku akcyzowego ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego do produkcji rolnej, wynikającej z faktur VAT oraz stawki zwrotu do 1 litra określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2019 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2313), z tym, że kwota zwrotu podatku nie może być wyższa niż suma:

a) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu na 1 litr oleju napędowego (1,00 zł/l), liczby 100 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, wskazanej w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne według stanu na dzień 1 lutego danego roku.

b) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego (1,00 zł/l), liczby 30 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

W przypadku ubiegania się przez producenta rolnego o zwrot podatku w odniesieniu do bydła, do wniosku dołącza się dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierający informacje o liczbie dużych

jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego, w odniesieniu do każdej siedziby stada tego producenta, w ostatnim dniu każdego miesiąca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku, ustalonej z uwzględnieniem wartości współczynników przeliczeniowych sztuk bydła na duże jednostki przeliczeniowe określonych w załączniku do ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1340 z późn. zm.) na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, o których mowa w rozdziale 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546 oraz z 2018 r. poz. 1642).

Przy ustalaniu limitu nie uwzględnia się gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej oraz gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

7. Wójt Gminy wydaje decyzję ustalającą wysokość zwrotu podatku akcyzowego w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2019 r. wynosi: $100,00 \text{ zł} * \text{ilość ha u ytków rolnych}$ oraz $30,00 \text{ zł} * \text{rednia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła}$

Wypłata zwrotu podatku akcyzowego nastąpi w terminie:

a) od 1 do 30 kwietnia 2019 r. w przypadku złożenia wniosku w pierwszym terminie,

b) od 1 do 31 października 2019 r. w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie,

gotówką w kasie Urzędu Gminy lub przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku.(B.M.)

KARTA DUŻEJ RODZINY

W dniu 1 stycznia 2019 r. weszła w życie zmiana w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r. poz. 1832, z późn.zm.) mówiąca o możliwości ubiegania się o przyznanie Karty Dużej Rodziny przez rodziców i małżonków rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku. Wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny można składać w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bystrzej Podhalańskiej lub za pośrednictwem Platformy Informacyjno - Usługowej Emp@tia (www.empatia.mrpips.gov.pl). Karta Dużej Rodziny (KDR)

to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. To zniżki np. na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, księgarni czy w końcu zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Wszelkie informacje dotyczące Karty Dużej Rodziny można również znaleźć na stronie internetowej: <https://bystra-sidzina.naszops.pl>. (J.S)

JUBILEUSZE POŻYCIA MAŁŻEŃSKIEGO W GMINIE BYSTRA-SIDZINA

W niezwykle uroczystej oprawie 8 par z terenu gminy Bystra-Sidzina obchodziło jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego, natomiast 6 par obchodziło jubileusz 60-lecia pożycia małżeńskiego. Uroczystość odbyła się w niedzielne popołudnie 16 grudnia 2018 r. w sali Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej.

Prezydenckimi medalami „za długoletnie pożycie małżeńskie” zostali odznaczeni: Kazimiera i Antoni Bachulowie, Zofia i Józef Czarni, Stanisława i Michał Kizinkiewiczowie, Zofia i Jan Kulkowie, Helena i Stefan Lachnerowie, Helena i Jan Motorowie, Anna i Ferdynand Oskwarkowie oraz Józefa i Stanisław Staszczakowie.

Pary małżeńskie obchodzące „Diamentowe Gody” to: Maria i Józef Bednarzowie, Agnieszka i Franciszek Kobielowie, Maria i Józef Kulkowie, Zofia i Józef Lipkowie, Zofia i Bronisław Majowie oraz Anna i Józef Palarczykowie.

W tym wyjątkowym wydarzeniu Jubilatów towarzyszyli Wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka i Przewodnicząca Rady Gminy Bystra-Sidzina Dorota Kowalik. Gośćmi honorowymi którzy zaszczylili swą obecnością Jubilatów, byli ks. kanonik Adam Byrski

Proboszcz Parafii w Bystrej Podhalańskiej oraz ks. Józef Bafia proboszcz Parafii w Sidzinie.

Świętowanie Złotych Godów rozpoczęło się uroczystą mszą świętą w kościele parafialnym pw. św. Marcina w Bystrej Podhalańskiej, podczas której małżonkowie odnowili swoje ślubne przyrzeczenia.

Druga część uroczystości odbyła się w sali Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej. Jubilatów oraz towarzyszących im członków rodzin przywitał Wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka. Swą wypowiedzią skierowaną do jubilatów podkreślił, że Złote Gody to wspaniały jubileusz obchodzony w polskiej tradycji szczególnie uroczysto. Za sprawą tego jubileuszu „... patrzmy na Was z podziwem i chylimy przed Wami z szacunkiem i pokorą głowy”. Pan wójt złożył jubilatów gratulacje za wspólne przeżycie tak pięknej i długiej drogi życia oraz za ogromny wkład pracy i serdecznych uczuć w dobre wychowanie dzieci. Życzył długich i pogodnych lat życia w najlepszym zdrowiu, pogody ducha oraz życzliwej opieki najbliższych na wiele następnych lat. (A.B.)

Fot. G. Karkoszka

Przypominamy o zakazie spalania odpadów w domowych kotłowniach!

W związku z trwającym sezonem grzewczym przypominamy, że mieszkańców obowiązuje bezwzględny zakaz spalania śmieci w domowych kotłowniach. Zgodnie z art. 155 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - spalanie odpadów może być prowadzone wyłącznie w spalarniach lub we współspalarniach odpadów, spełniających wymagania dla instalacji termicznego przekształcania odpadów. Dodatkowo art. 191 mówi, iż nieprzestrzeganie ww. przepisu prawa zagrożone jest karą

aresztu lub grzywny.

Zamontowany w grudniu 2018 r. na terenie naszej Gminy czujnik pomiaru jakości powietrza pokazał kilkukrotne przekroczenia norm, niejednokrotnie nawet o kilkadziesiąt procent.

W związku z powyższym apelujemy do wszystkich mieszkańców o stosowanie właściwych praktyk ogrzewania budynków. Pamiętajmy, że domowe piece nie są przeznaczone do spalania śmieci. (K.D.)

Świetlica wiejska przy Parafii w Sidzinie

Do użytku oddana została świetlica wiejska w Sidzinie, która mieści się w budynku parafialnym obok plebanii.

Jej powstanie stało się możliwe dzięki pozyskaniu środków zewnętrznych. W ramach projektu pn. „Remont i zakup wyposażenia świetlicy wiejskiej przy Parafii w Sidzinie” wykonano gruntowny remont podłogi, a także zakupiono komplet żaluzji i firan.

Świetlica może pomieścić 80 osób i jest w pełni wyposażona w meble bankietowe, aneks kuchenny i zastawę stołową. Przebywające w niej osoby mogą także skorzystać ze sprzętu muzycznego (gitara, keyboard, instrument perkusyjny) oraz multimedialnego, tj. laptop, rzutnik, konsola PS4, itp.

Wartość inwestycji opiewa na kwotę 66 420,64 zł. Kwota dofinansowania wynosi 50 188,00 zł.

Inicjatorami i realizatorami przedsięwzięcia byli: ks. Proboszcz Józef Bafia oraz ks. Wikariusz Tadeusz Palenik, którzy włożyli wiele pracy w to, aby świetlica mogła zostać powołana do życia i służyć przez wiele lat kolejnym pokoleniom Sidzinian. Wyrazy podziękowania

należą się także Wójtowi Gminy Bystra-Sidzina Panu Stanisławowi Tempce za pomoc merytoryczną na etapie pisania wniosku i jego rozliczania, a także Pani Teresie Białoń za obsługę dokumentacji i koordynację realizacji projektu.

Realizacja prac byłaby niemożliwa, gdyby nie wsparcie otrzymane ze środków europejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Warto podkreślić, że dzięki uczestnictwu w tym programie parafia skorzystała już kilkakrotnie – restaurując zabytkowy mur przykościelny, remontując chodnik wokół kościoła czy tworząc ścieżki różańcowe. Te działania przyczyniają się do poprawy jakości życia w naszej małej ojczyźnie.

Serdecznie zapraszamy do korzystania ze świetlicy, która jest przecież wspólnym dobrem wszystkich parafian. Już teraz spotykają się w niej różne grupy i organizacje z terenu gminy, m.in. koła Róż Różańcowych, ministranci, Rada Parafialna oraz dzieci i dorośli niechrześciani w organizacjach. Fot. ks. T. Palenik

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Beneficjent: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Sidzinie

Tytuł operacji: Remont i zakup wyposażenia świetlicy wiejskiej przy Parafii w Sidzinie

Cel operacji: Rozwijanie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców Sidziny poprzez remont i zakup wyposażenia świetlicy wiejskiej przy Parafii w Sidzinie – cel zostanie osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.

Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Teatr Blaszyń Bęberek

14 stycznia, na zaproszenie Biblioteki Publicznej w Bystrej Podhalańskiej, naszą gminę odwiedził Teatrzyk „Blaszyń Bęberek” z Trzebini,

który zaprezentował przedstawienie „Dziadek do orzechów”.

Jest to adaptacja powieści E.T.A. Hoffmanna, zinterpretowana i przełożona dla najmłodszych widzów. Klasyczna opowieść o magii Świąt Bożego Narodzenia i sile dziecięcej wyobraźni. Mała Klara znajduje pod choinką starego dziadka do orzechów, mimo iż nie należy on do najmłodszych zabawek, postanawia się nim

zaopiekować. Z czasem Klara odkrywa, że dziadkowi grozi niebezpieczeństwo - wielki i zły Król Myszy. Jak potoczyły się losy bohaterów przekonali się dzieci, które licznie przyszły na przedstawienie. Aktorzy starali się, aby dzieci wczuły się w losy bohaterów. To innowacyjny spektakl w którym dzieci mogą aktywnie uczestniczyć w zabawie, współtworzyć przedstawienie, a także uczyć się zasad, którymi należy kierować się w życiu. Zauważyć było można, że opowiadanie bardzo się widzom podobało, czego dowodem po zakończeniu spektaklu były głosy: jeszcze, jeszcze...

Organizator spotkania - Biblioteka Publiczna w Bystrej Podhalańskiej - składa podziękowania Teatrowi z Trzebini oraz wszystkim uczestnikom przedstawienia.(G.S.)

Upowszechnianie sportów zimowych w Gminie Bystra-Sidzina

W okresie ferii zimowych na stoku narciarskim „BESKID” w Spytkowicach już czwarty rok z rządu uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy Bystra-Sidzina nabywali podstawowe umiejętności nauki jazdy na nartach. W tym roku gmina korzysta ze wsparcia finansowego Ministerstwa Sportu i Turystyki.

W ramach programu upowszechniania sportów zimowych – „Nauka jazdy na nartach dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Bystra-Sidzina” w okresie od 14 do 24 stycznia 2019 r. grupa 60 uczniów naszych szkół nabywała podstawowe umiejętności nauki jazdy na nartach. Młodzi narciarze zaczęli naukę od podstaw: musieli nauczyć się zapinania nart, podchodzenia, panowania nad nartami, jak również „przewracania”. Na kolejnych zajęciach próbowali zjazdów pługiem, skręcania oraz pierwszych zjazdów slalomem.

W efekcie na zakończenie zajęć, każdy z uczestników zjechał samodzielnie ze stoku.

Projekt zachęca uczniów do aktywnego spędzenia czasu wolnego, poprawy kondycji, podnoszenia ogólnej sprawności fizycznej uczniów, jak również integruje

środowisko gminne. Od początku projektu z nauki jazdy na nartach skorzystało już 120 uczniów z terenu gminy.

Serdeczne podziękowania składamy panu Karolowi Krawczykowi, który od czterech zapewnia dobry sprzęt narciarski oraz wykwalifikowanych instruktorów, a także nauczycielom dbającym o uczniów zarówno w trakcie przejazdu na stok, jak i podczas pobytu na nim. (B.C.) Fot. J.Maj

Umiem pływać 2019 - nauka i doskonalenie pływania dla uczniów szkół podstawowych

Gmina Bystra-Sidzina pozyskała z Ministerstwa Sportu i Turystyki środki na realizację programu nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych. Całkowita wartość projektu wynosi 37.868,00 zł, z czego

16.200,00 zł otrzymamy z Ministerstwa Sportu. Pozostały wkład finansowy zabezpiecza gmina oraz rodzice dzieci biorących udział w projekcie.

Program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać” zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowych

z zakresu nauki pływania. Głównymi celami programu jest upowszechnianie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, nabycie przez dzieci podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka przeciwdziałania i korygowanie wad postawy, edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z akwenów.

W okresie od 09.03.2019 r. do 08.06.2019 r. 90 dzieci ze szkół podstawowych z Bystrej Podhalańskiej i Sidziny będzie uczestniczyło w zajęciach nauki pływania na Krytej Pływalni w Suchej Beskidzkiej. W ramach programu dzieci będą miały zapewniony transport na basen, opiekę podczas przejazdu oraz pobytu na basenie. Zajęcia prowadzić będą wykwalifikowani instruktorzy. (B.C.)

„SZKOLNY KLUB SPORTOWY” 2019

Gmina Bystra-Sidzina zakwalifikowała się do realizacji projektu Małopolskiego Szkolnego Związku Sportowego pn:

„Szkolny Klub Sportowy” na rok 2019. Projekt realizowany jest na zlecenie Ministra Sportu i Turystyki. Ideą przedsięwzięcia jest umożliwienie uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych podejmowanie dodatkowej aktywności fizycznej

realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach projektu SKS trwają 60-minut, 2 razy w tygodniu w grupach minimum 15-osobowych.

W programie „Szkolny Klub Sportowy” bierze udział Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej oraz Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie w dwóch edycjach: wiosennej 15.01.2019-21.06.2019 i jesiennej 1.09.2019-10.12.2019.

W ramach programu są prowadzone systematyczne pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży w różnorodnych, nowoczesnych i atrakcyjnych formach. Odbywają się one na obiektach sportowych przystosowanych do prowadzenia zajęć sportowych oraz w miejscach, w których można bezpiecznie przeprowadzać

zajęcia w terenie.

Program SKS z pewnością przyczyni się do wzrostu aktywności fizycznej uczniów, rozwijania zainteresowań oraz zapewni im możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu. (M.L.)

„Muzyka, taniec i śpiew naszym dziedzictwem – organizacja warsztatów i spotkań”

Już od października Stowarzyszenie Gospodyń „Sidzinianki” w Sidzinie realizuje projekt grantowy finansowany w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Celem uzyskanego grantu pn. „Muzyka, taniec i śpiew naszym dziedzictwem – organizacja warsztatów i spotkań” (w wysokości 12 700,00 zł, intensywność pomocy: 100%) jest zachowanie i ochrona dziedzictwa, jakim jest kultura Kliszczaków i Babiogórców oraz zaktywizowanie oraz włączenie mieszkańców gminy w proces poprawy jakości życia i stanu dziedzictwa poprzez przeprowadzenie cyklu warsztatów gry na instrumentach, tańca i śpiewu w 2018 r. i w 2019 r., a także zaprezentowanie wyników podczas wydarzeń kulturalnych w skansenie oraz w kościele w Sidzinie.

W ramach przedsięwzięcia trwającego przez dziewięć kolejnych miesięcy, cztery razy w miesiącu w sali remizy OSP w Sidzinie spotykają się przedstawiciele różnych pokoleń, by doskonalić taniec i śpiew regionalny, jak

również ćwiczyć grę na instrumentach ludowych.

Ostatnie spotkania uczestników projektu skupione były wokół przygotowań do wigilijnego koncertu, który miał miejsce tuż przed pasterką w kościele Parafialnym w Sidzinie.

Wiele z atrakcji w ramach programu jest jeszcze przed nami – m.in. szkolenie-pokaz instrumentów regionalnych czy szybki kurs tańca regionalnego, które są przewidziane do realizacji na czerwiec 2019 r. (K.Cz.) Fot. T. Białoń

Podsumowanie Konkursu „Na Najpiękniejszą Dekorację Bożonarodzeniową 2019”

Tegoroczna edycja konkursu przebiegała pod hasłem „ORSZAK TRZECH KRÓLI” – jako że w centrum dekoracji podlegających ocenie konkursowej znalazły się postacie „Trzech Króli” – mędrców ze wschodu – pomysł na ich przedstawienie i ich wykonanie stanowił podstawowy punkt oceny dekoracji.

Konkurs został rozstrzygnięty według kryteriów ustalonych regulaminem. Na podstawie opracowanej przez komisję skali ocen, po oględzinach dokonanych w klasach i oddziałach przedszkolnych dnia 18 grudnia 2018 r., zostały przyznane następujące miejsca:

BYSTRA PODHALA SKA

Kategoria klasy od I do III:

PIERWSZE MIEJSCE – praca zbiorowa klas I-III

Kategoria klasy od IV do VI:

PIERWSZE MIEJSCE – klasa IV a

DRUGIE MIEJSCE – klasa VI b

TRZECIE MIEJSCE – klasa V b

Kategoria klasy VII, VIII i gimnazjum:

PIERWSZE MIEJSCE – III b gimnazjum

DRUGIE MIEJSCE – VII b

TRZECIE MIEJSCE – III a gimnazjum

SIDZINA

Kategoria klasy od I do III:

PIERWSZE MIEJSCE – I b

DRUGIE MIEJSCE – I c

TRZECIE MIEJSCE – I a

Kategoria klasy od IV do VI:

PIERWSZE MIEJSCE – klasa V b

DRUGIE MIEJSCE – IV a

DRUGIE MIEJSCE – VI b

TRZECIE MIEJSCE – V a

TRZECIE MIEJSCE – IV c

Kategoria klasy VII, VIII i gimnazjum:

WYRÓŻNIENIE – VII a

WYRÓŻNIENIE – VIII a

Wszystkim uczestnikom serdecznie dziękujemy za udział, gratulujemy wspaniałych pomysłów i wykonania.

„Babiogórskie podłazy 2019”

W dniach 11 i 12 stycznia 2019 r. w siedzibie GOKPTiS Bystra-Sidzina odbyły się konkursy kolędnicze - były to eliminacje gminne i konkurs powiatowy "Babiogórskie podłazy 2019".

W eliminacjach gminnych wzięło udział 10 wykonawców, wśród których dwa zespoły zaprezentowały się tradycyjnie - grupa kolędnicza złożona była tylko z chłopców z tradycyjnymi rekwizytami i strojami czy instrumentami, przedstawiająca program według schematu: zawitowanie, kolęda, życzenia i podziękowanie gospodarzom.

Grupy tradycyjne chłopców z gwiazdą z klas II z Bystrej Podhalańskiej oraz z klasy Vb z Bystrej Podhalańskiej zajęły pierwsze miejsca w swoich kategoriach wiekowych. Pozostałych pierwszych miejsc nie przyznano. Grupa z gwiazdą wzięła także udział w konkursie powiatowym, startując w kategorii dziecięcej, w którym otrzymała

wyróżnienie.

W konkursie "Babiogórskie podłazy 2019" wzięło udział 10 tradycyjnych zespołów kolędujących - przedstawicieli gmin z terenu Powiatu Suskiego startujących w kategoriach: dzieci oraz kategori: dorośli. Jury złożone z etnografa językoznawcy i etnomuzikologa jako najlepsze tradycyjne zespoły wybrało grupy "Zbyrcocek" z Juszczyzna, "Zbójnik" ze Skawicy oraz "Mała Polana Makowska" z Makowa Podhalańskiego.

W kategorii dorośli: Zespół Regionalny „ Zbyrcok” z Juszczyzna, "Babiogórzanie-Polana Makowska" z Makowa Podhalańskiego, „ Juzyna" z Zawoi, Kolędniczy z Gwiazdą z Sidziny i „ Ziemia Suska” z Suchoj Beskidzkiej. Wysokie noty jurorów odzwierciedlają zaangażowanie i pracę włożoną w przygotowanie prezentacji kolędniczych, znajomość oraz kultywowanie tradycji i rodzimej kultury, która wyzwala w nas - mieszkańcach tutejszych terenów - poczucie tożsamości i świadomość odrębności kulturowej.

Wymienieni wyżej laureaci eliminacji powiatowych będą reprezentować nasz teren w konkursach ogólnopolskich takich jak: Ogólnopolskie Spotkania Dziecięcych i Młodzieżowych Grup Kolędniczych „Pastuszkowe Kolędowanie” w Podegrodziu, dorośli zakwalifikowali się do udziału w Ogólnopolskim Konkursie Grup Kolędniczych w Bukowinie Tatrzańskiej.(J.C.) Fot. A. Nieużytek

LAUR BABIOGÓRSKI DLA PANI JADWIGI CZARNY

Sobota 26 stycznia 2019 r. obfitowała w różnego rodzaju wydarzenia kulturalne. Jednym z nich była ceremonia wręczenia Laurów Babiogórskich jako honorowanie zasług osób fizycznych i prawnych, zasłużonych dla dokumentowania przeszłości

historycznej oraz rozwoju i promocji obszaru Babiej Góry. To wyjątkowe wyróżnienie na wniosek wójta lub rady gminy przyznaje kapituła powołana przez Zarząd Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich. W bieżącym roku wręczenie Laurów Babiogórskich odbyło się w sali OSP w Jordanowie podczas Walnego Zgromadzenia SGB.

Z inicjatywy Wójta Gminy Bystra-Sidzina jedną z osób uhonorowanych Laurem Babiogórskim Stopnia Podstawowego była Pani Jadwiga Czarna, otrzymując prestiżowy dyplom za znaczące zasługi dla podtrzymywania tradycji i kultury regionu, szeroko pojętą działalność na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz osiągnięcia w budowaniu wizerunku Gminy Bystra-Sidzina i obszaru Podbabiogórza.

W obszernym uzasadnieniu nadania odznaczenia czytamy: „...Pani Jadwiga Czarna jest z całą pewnością osobą nietuzinkową, osobą godną wyjątkowego wyróżnienia, jakim jest „Laur Babiogórski”, na który zasłużyła nie jako dyrektor instytucji kultury, ale poprzez wiele, wiele lat swojej bezinteresownej społecznej działalności.”

Jadwiga Czarna znalazła się tym samym w szacownym gronie posiadaczy tego honorowego trofeum. To już kolejny raz, kiedy Laur Babiogórski trafia do przedstawiciela naszej gminy, ponieważ kilka lat temu to samo odznaczenie otrzymało Stowarzyszenie Tradycja i Natura Bystra-Sidzina.

Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich to istniejąca od 1995 roku organizacja skupiająca gminy leżące wokół Babiej Góry po jej polskiej stronie, prowadząca działalność w zakresie edukacji, kultury i promocji obszaru Podbabiogórza. Od początku istnienia Gmina Bystra-Sidzina jest jej członkiem i uczestniczy w różnego rodzaju działaniach takich jak: Konkurs Wiedzy Ogólnej Leonardo, Złazy Samorządowe czy opracowywanie wydawnictw promujących Naszą Małą Ojczyznę.

Z życia Przedszkoli Publicznych naszej gminy

Kulig jest ciekawą i atrakcyjną formą spędzenia czasu wolnego – zarówno dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Korzystając z przepięknej zimowej pogody, w czwartek 10.01.2019 r. dla grupy RYBKI Przedszkola Publicznego w Sidzinie została zorganizowana taka zimowa przejażdżka. Za końmi zaprzężonymi w duże sanie i doczepionymi saneczkami zasiadły przedszkolaki wraz z rodzicami. W trakcie przejażdżki można było podziwiać krajobraz Sidziny - obleczone w zimową szatę okolice Kamycka. Zwieńczeniem wycieczki było ognisko i pieczenie kiełbasek, które po takiej przejażdżce bardzo smakowały. Dla dzieci wycieczka była wielką atrakcją, a gdy troszkę odpoczęły i nabrały sił, dalej biegały rzucając się śnieżkami. Zimowa atrakcja wywołała uśmiech

i ogromną radość wśród wszystkich uczestników kuligu.

(I.C) Fot. Przedszkole Publiczne w Sidzinie

WARSZTATY OSIKOWE

W dniu 18.12.2018 r. dzieci z Przedszkola Publicznego w Sidzinie wzięły udział w warsztatach, podczas których wykonywały ozdoby świąteczne z wykorzystaniem drewna osikowego. Warsztaty prowadziła firma z Krakowa.

Własnoręcznie wykonana choinka była okazją do rozwijania twórczego myślenia oraz zdolności manualnych. Zajęcia przyjęły formę nauki połączonej z zabawą. W miłej świątecznej atmosferze przedszkolaki spędziły czas rozwijając swoje zdolności plastyczne. (I.C)

"DZIEŃ BABCI I DZIADKA" W styczniową pogodę, gdy zimno i mroźno na dworze, jest taki dzień, w którym w sercach robi się gorąco. Ten wyjątkowy czas to Dzień Babci i Dziadka. Wspaniali dziadkowie zawsze licznie

przybywają do przedszkola w Bystrej Podhalańskiej, by móc podziwiać występy swoich pociech. Tak też było tym razem, gdy przedszkolaki zaprosiły swoich dziadków na przygotowane w świątecznym nastroju przedstawienie, podczas którego zaprezentowały piękne Jasełka. Licznie przybyli zaproszeni goście w przepięknej scenografii oraz wyjątkowej atmosferze podziwiali wspaniałe występy, a następnie przedszkolaki zaprosiły babcie i dziadków na słodki poczęstunek przygotowany przez rodziców. W ten szczególny sposób przedszkolaki pragnęły okazać swoim bliskim szacunek i po raz kolejny podziękować za miłość, cierpliwość i zrozumienie. Szczęśliwe i rozpromienione twarze babć i dziadków dały wyraz temu, jak ważne są takie spotkania i chwile spędzone wspólnie z wnukami. (A.K)

PRZEDSZKOLAKI DLA UNICEF Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej współpracuje z organizacją Unicef, biorąc udział w różnych akcjach. Należy także do Klubu Szkół Unicef. W tym roku szkolnym przedszkole zaangażowało się także w obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka w ramach akcji Unicef. Dzieci ubrały się tego dnia na niebiesko oraz poznały swoje prawa podczas zajęć.

Przedszkolaki po raz drugi włączyły się w projekt, w ramach V edycji akcji WSZYSTKIE KOLORY ŚWIATA. Jego celem jest m.in. kształtowanie wśród dzieci postaw tolerancji i otwartości na inne kultury, pokazanie, że pomaganie może być nie tylko pożyteczne, ale także przyjemne oraz objęcie programem szczyptę wszystkich dzieci.

Kampanię wspiera Majka Jeżowska, Ambasador Dobrej Woli UNICEF. W ramach projektu dzieci i ich rodzice z całej Polski mogą własnoręcznie zaprojektować i uszyć szmaciane laleczki. Włączając się do akcji przedszkolaki pomagają ratować życie swoich rówieśników w odległych krajach. (A.K, S.T) Fot. Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej

Przedstawiciele Naszej Gminy na „Pastuszkowym Kolędowaniu” w Podegrodziu

26 stycznia w Ośrodku Kultury w Podegrodziu odbyło się XXII Ogólnopolskie Spotkanie Dziecięcych i Młodzieżowych Grup Kolędniczych „Pastuszkowe Kolędowanie”. Jest to konkurs, w którym uczestniczą grupy wytypowane na kilkunastu powiatowych i regionalnych przeglądach, odbywających się na terenie całego kraju.

Do udziału w tym niezwykłym wydarzeniu podczas Powiatowego Przeglądu Grup Kolędniczych „Babiogórskie Podlasy 2019”, który odbył się w Sidzinie, zakwalifikowany został zespół „Kolędnicy z gwiazdą” z Sidziny w składzie: Wojciech Lipka, Krzysztof Lipka, Joachim Czarny. Grupa w Podegrodziu wystąpiła w kategorii młodzieżowej. Kolędnikom w przygotowaniach do występu pomagały Teresa Lipka i Jadwiga Czarny. Przedstawiciele Naszej Gminy za swój

występ kolędowy otrzymali wyróżnienie. (GOKPTiS)

FERIE ZIMOWE W NASZEJ GMINIE

Choć ferie zimowe w tym roku dobiegły już końca i czas wrócić do codziennych obowiązków i do szkolnych lekcji, to przeżycia i wspomnienia pozostaną na długo w pamięci dzieci uczęszczających na zajęcia świetlicowe organizowane w naszej gminie.

Podczas zajęć świetlicowych w Sidzinie największym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia ruchowe, takie jak gra w piłkę czy zabawy w chowanego, berka, wyścigi na czas, „gorące krzesła”. Dzieci równie chętnie wykonywały prace plastyczne, jak i grały w gry planszowe. Z okazji Dnia Babci i Dziadka uczestnicy zajęć różnymi technikami oraz z rozmaitych materiałów plastycznych przygotowywali przepiękne laurki. Był też czas na rozwiązywanie

krzyżówek oraz bal przebierańców, podczas którego szaleństwom nie było końca.

Natomiast w Bystrej Podhalańskiej w zajęciach organizowanych przez Świetlicę Środowiskową dzieci brały udział w zajęciach plastyczno-technicznych, kulinarnych, oraz warsztatach z rzeźby w glinie.

Jedną z atrakcji, przygotowaną dla dzieci z naszej gminy, był Teatrzyk Blaszały Bębenek, który w Bystrej Podhalańskiej wystawił przedstawienie pt. „Dziadek do orzechów”, z kolei w Sidzinie dzieci obejrzały spektakl pt. „Skarb to nie tylko złoto”.

Kolejną atrakcją dla uczestników zajęć świetlicowych z Bystrej Podhalańskiej i z Sidziny była wspólna wycieczka

edukacyjno-rozrywkowa do History Land – interaktywnego centrum historii Polski z klocków LEGO w Krakowie oraz seans filmowy „Asteriks i Obeliks. Tajemnica magicznego napoju”

Bardzo dziękujemy dzieciom za liczne uczestnictwo i aktywne spędzanie wolnego czasu w organizowanych przez świetlice zajęciach.

Serdecznie zapraszamy do udziału w różnych zajęciach organizowanych przez GOKPTiS, w tym na zajęcia świetlicowe, które odbywają się od poniedziałku do piątku od godziny 12.30-16.30 (pon., wt., pt. - remiza OSP Sidzina; śr., czw. – świetlica u sióstr w Sidzinie Górnej), oraz Świetlicy Środowiskowej w Bystrej Podhalańskiej od poniedziałku do piątku w godz. 13.00-17.00. (GOKPTiS, A.C., M.L.) Fot. A. Nieużytek

Kameduła w Sidzinie

Starsi mieszkańcy Sidziny, z pewnością pamiętają mieszkającego na Wielkiej Polanie duchownego ks. Tadeusza Bugaja. W skansenie w Sidzinie w Izbie Pamięci Narodowej jest gablotka z jego różnymi dokumentami wojskowymi. Kim był ten nieco tajemniczy duchowny?

Dokumenty znajdujące się w Izbie Pamięci w Skansenie w Sidzinie.

Tadeusz Bugaj syn Jana i Marii z d. Huchrówna, urodził się 30 stycznia 1916 roku w Wierbce, pow. Olkusz. Po ukończeniu Państwowego Gimnazjum matematyczno-przyrodniczego, w latach 1935-38 podjął służbę wojskową i naukę w Zawodowej Szkole Podchorążych Łączności w Zegrzu. Na początku 1939 roku został wezwany do Ministerstwa Spraw Wojskowych, do specjalnych zleceń i w ramach przygotowań do wojny, otrzymał misję zorganizowania łączności dla saperów kolejowych. Od 27 sierpnia 1939 roku organizował łączność dla Sztabu Armii „Modlin”. Po przegrupowaniu, mimo zdradzieckiej działalności przełożonego oficera sztabu – mjr Władysława Synosia, który za zdradę został rozstrzelany, zapewniał łączność dla sztabu armii gen. bryg. Emila Krukowicza-Przedrzymirskiego aż do samej kapitulacji. Po kapitulacji dostał się do obozu jenieckiego, w którym działał czynnie w ruchu oporu. Z obozu udało mu się zbiec i powrócić do mieszkania w Warszawie, lecz został zdradzony przez dozorcę i zabrany do obozu w Murnau koło Monachium, skąd został wyzwolony przez wojska alianckie i przyjęty do II korpusu we Włoszech w stopniu podporucznika. Walczył pod Monte Cassino i został ciężko ranny, potem zaczął poważnie chorować, nieustannie dokuczały mu duszności i wysoka temperatura, objawy gruźlicy, której nabawił się podczas pobytu w obozie. Po licznych bezskutecznych kuracjach lekarz postawił diagnozę niepozostawiającą żadnej nadziei: „Panie poruczniku, pan ma gruźlicę płuc i to w stadium bardzo zaawansowanym. Nie daję panu zbyt wielkiej szansy ani na wyzdrowienie, ani na długie życie”. Po tej rozmowie Tadeusz Bugaj wstąpił do blisko związanego z założycielem kamedułów kościoła San

Apolinare w Rawennie na chwilę modlitwy i nieoczekiwanie zasnął. Podczas tego krótkiego, jakby mistycznego snu doznał nagle olśnienia: „Wstąp do kamedułów, a ja cię uzdrowię” - powiedział do niego św. Romuald z mozaiki. Początkowo potraktował tę wizję obojętnie, bo jak mi się zwierzył religijnie nie był zbyt gorliwym. Kiedy spacerował po Rzymie, zwiedzał katakumby, kościoły, zaczął przypominać sobie z religii wydarzenia związane z tymi miejscami. W bazylice watykańskiej stanął nad grobem św. Piotra, postanowił sprawdzić, czy rzeczywiście jest to grób św. Piotra, przyrzekł że uwierzy jeśli wyzdrowieje, a jak wyzdrowieje to wstąpi do „najcięższego zakonu” jaki wskazał mu podczas snu w Rawennie św. Romuald. Podczas jednego z okresowych badań, jakie przechodził co kilka miesięcy, lekarz był zaskoczony i najpierw podejrzewał, że aparatura została uszkodzona ale po powtórnych badaniach, stwierdził „Pan jest zdrowy - to cud”. Zaskoczonym był również por. Tadeusz. Skoro się rzekło słowo, a słowo oficera musi być dotrzymane, wstąpił (1947 rok) do najcięższego zakonu jaki był w okolicy Rzymu, do Kamedułów i przybrał imię zakonne Ireneusz. Odbił studia na Uniwersytecie „Gregorianum” i został przeorem zakonu.

W latach 50 - tych XX wieku Ojciec Ireneusz został mianowany przeorem Kamedułów na Bielanych w Krakowie. Niezwykle pogodny, tryskający humorem i witalnością, wyróżniał się zaradnością życiową i zmysłem praktycznym. W latach 60 - tych, razem ze współbraćmi, zbudował przystanek autobusowy u stóp alei Wędrowników, przeznaczony głównie dla pątników udających się do klasztoru. Był inicjatorem kupna terenowego łazika, którym w 1963 roku zorganizował wycieczkę dla zakonników w Tatry, bowiem uważał, że młodzi chłopcy nie powinni zamykać się na świat dopóki są żywi. Łazika przerobił później na pług, dzięki czemu kameduli mogli samodzielnie odśnieżać drogę do klasztoru. To jego pomysłem było również zorganizowanie muzeum w latach 1961-1964 w tzw. Schindlerówce. Przygotowywał je razem z zaprzyjaźnionym fotografem krakowskim Ottomarem Pradlem, a oglądając w nim można było m.in. zainscenizowaną celę mnicha i niezliczoną ilość zdjęć ukazujących życie kameduły od obłóczyn do śmierci i pogrzebu. Większość z nich była autorstwa właśnie Ottomara Pradla, który już wówczas, w latach 60. XX wieku, bodaj jako pierwszy został dopuszczony do tak bliskiej zażyłości z zakonnikami, do poznania i utrwalenia ich życia zwykle okrytego tajemnicą.

W nocy z 27 na 28 czerwca 1961 roku zapaliła się jedna z bielających wież. W klasztorze nie ma telefonu, wezwanie pomocy jest zatem utrudnione, kiedy przyjechały straże pożarne napotkały znów przeszkodę: wozy strażackie nie mogły wjechać na dziedziniec, brama za ciasna. W końcu

O. Ireneusz w drodze do kaplicy

udało się jakoś ogień ugasić. Straty były znaczne, tym bardziej, że jest to kościół najwyższej klasy światowej w rejestrze zabytków. Oficjalnie podano, że przyczyną pożaru były wylądowania atmosferyczne.

Ojciec Ireneusz postanowił szukać przyczyny na własną rękę. Sprawą zainteresował się architekt, profesor

Wiktor Zin. Razem z wybitnym historykiem sztuki, prof. Karolem Estreicherem, przeprowadzili na Bielanych wizję lokalną, w trakcie której odkryli powód awarii: dwa spieczone druty elektryczne, które jednoznacznie udowodniły, że przyczyną pożaru były niedbale zamontowane przez wojsko na wieży światła sygnalizacyjne dla samolotów wojskowych z lotniska Balice. Pozostawała kwestia naprawy szkód i znalezienia na to stosownych funduszy. Prof. Wiktor Zin poradził ojcu Ireneuszowi, by ubrał swój żołnierski mundur, przypiął wszystkie odznaczenia, na to narzucił bielańskie szaty i tak pojechał do marszałka Mariana Spychalskiego, prosić go o wsparcie finansowe przy remoncie wieży. Marszałek bowiem był nie tylko głównodowodzącym armią, ale także z wykształcenia architektem i potrafił docenić wartość i piękno bielańskiego klasztoru. Przeor posłuchał tej rady i wkrótce wrócił z Warszawy z ogromną dotacją w wysokości pół miliona złotych. Profesor Wiktor Zin ze swoimi studentami Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej przygotowali całość pomiarów i dokumentacji. Prace rozpoczęto 9 października 1961 roku, a już 19 października więźba dachu kościoła była gotowa do kładzenia dachówki natomiast więźba na wieżę była prowizorycznie zrobiona. Prace zostały zakończone pod koniec listopada, zanim spadł pierwszy śnieg, tak że zarówno kościół, jak i wieża były przed zimą w pełni zabezpieczone. Ostateczne prace wykończeniowe były prowadzone dopiero na przełomie 1964 i 1965 roku, wieża została pokryta miedzianą blachą (cztery tony ważył sam hełm!), a prezbiterium i nawa główna kościoła

pomalowane. Kameduli opowiadają, że w odbudowanym kościele Mszę świętą odprawił metropolita krakowski abp Karol Wojtyła. Wypowiedział wówczas znamienne słowa: „Krakowianie, czy wiecie, dzięki komu wasze miasto stoi bezpieczne i nienaruszone przez tyle stuleci? To kameduli są waszym piorunochronem”.

W lipcu 1966 ks. abp Karol Wojtyła przybył wraz z O. Ireneuszem do Sidziny na otwarcie wystawy zorganizowanej w stulecie śmierci ks. Wojciecha Blaszyńskiego. Spotkał się tu z proboszczem Józefem Długopolskim, to spotkanie przerodziło się w przyjaźń. Kiedy uaktywniła się u niego zażegnana w młodości gruźlica. Lekarze byli bezradni, ojciec zasięgał opinii nawet poleconego mu radiestety, który obkładał mu piersi plasterkami słoniny, co miało na jakiś czas zahamować rozwój choroby. Ostatecznie za radą specjalistów ojciec Ireneusz postanowił zmienić klimat na górski. Z pomocą przyszedł mu ks. proboszcz Długopolski, który wyszukał dla niego samotny domek na Wielkiej Polanie. Ks. kard. Stefan Wyszyński wyraził zgodę na opuszczenie eremu na Bielanych i w ten sposób dołączył do mieszkańców Sidziny jako ks. Tadeusz Bugaj. Dom w którym mieszkał był otwarty dla każdego, każdy mógł liczyć na herbatkę, a meloman na posłuchanie muzyki z bogatej płytkoteki. Lubiał majsterkować, skonstruował sobie tokarkę, na której wytaczał różne pamiątki z drewna, które rozdawał znajomym. Kiedy na Wielkiej Polanie zamieszkał, będący na emeryturze ks. Długopolski, pogorszyła się jego sytuacja materialna. Jako łącznościowiec z wojska, opracował projekt telefonu jedнопrzewodowego. Zgłosił swój wynalazek do Ministerstwa Obrony Narodowej, lecz otrzymał piękne podziękowanie z wyrazami uznania, że mimo zmiany stanu, to nadal czuje się łącznościowcem, ale wojsko ma już japońskie telefony bezprzewodowe. Wypadało mu iść na zębry. Poradzono mu by jako jeniec wojenny, oficer ranny w walce pod Monte Cassino, kawaler krzyża Virtuti Militari, wpisał się do ZBOWiD, to będzie otrzymywał jakieś niewielkie pieniądze na życie. Tak też uczynił, czym naraził się współbraciom, bo „poszedł na współpracę”. Wkrótce zachorował, przebywał w szpitalu w Rabce, gdzie zmarł. Skromny pogrzeb odbył się w Sidzinie. Spoczywa w kaplicy cmentarnej. Tak zakończyła się historia życia porucznika spod Monte Cassino, kawalera krzyża Virtuti Militari, któremu kiedyś w kościele San Apolinare w Rawennie przyśnił się św. Romuald a św. Piotr dał znak, że w bazylice watykańskiej jest jego ciało.